U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **I. T.,** zastoupený Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2015, č. j. OAM-497/ZA-ZA14-ZA02-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 5. 2016, č. j. 29 Az 24/2015 - 77,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna advokáta Mgr. Bc. Filipa Schmidta, LL.M., **se určuje** částkou 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 23. 5. 2016, č. j. 29 Az 24/2015 – 77, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 12. 6. 2015, č. j. OAM-497/ZA-ZA14-ZA02-2015, jímž ministerstvo rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje

vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[4] Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[5] O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost tedy bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[6] Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by měl Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost věcně projednat.

[7] Pokud se jedná o uplatněnou námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, lze odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 - 136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS. V daném případě krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu všech žalobních námitek a posuzoval relevanci stěžovatelem uváděných skutečností s ohledem na kritéria pro udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí ministerstva vycházelo z dostatečně zjištěného skutkového stavu v návaznosti na tvrzení stěžovatele ve správním řízení.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí ministerstvo vypořádalo všechny azylově významné důvody ve vztahu ke všem ustanovením zákona o azylu upravujícím možnost a podmínky udělení mezinárodní ochrany.

[8] Co se týče námitky stěžovatele týkající se ohrožení jeho osoby na zdraví a životě z důvodu ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny, je třeba odkázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS), podle které nestačí k udělení mezinárodní ochrany pouze existence ozbrojeného konfliktu na území země původu žadatele, ale žadateli musí v důsledku takového konfliktu hrozit reálná újma, např. v podobě vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí. V situacích tzv. totálního konfliktu hrozí vážná újma v zásadě každému žadateli přicházejícímu z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na území této země nebo regionu jej vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. Pokud ozbrojený konflikt nemá charakter tzv. totálního konfliktu, musí žadatel *„prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on*“ (blíže viz rozsudek ze dne 13. 3. 2009, čj. 5 Azs 28/2008 – 68, č. 1840/2009 Sb. NSS).

[9] K bezpečnostní situaci na Ukrajině se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, kde konstatoval, že *„[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.*“ Odkázat lze také na další rozhodnutí, ve kterých se této problematice Nejvyšší správní soud věnoval, např. usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, či ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 - 28.

[10] Místem pobytu stěžovatele na území Ukrajiny přitom byla obec Klimovice v Zakarpatské oblasti, která se nachází v západní části země. Západní část Ukrajiny nebyla vojenskými událostmi nijak významněji zasažena, a nelze tudíž dovozovat, že by zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu dotčených ustanovení zákona o azylu. Nejvyššímu správnímu soudu nejsou známy ani žádné jiné relevantní informace, na jejichž základě by vyvstaly pochybnosti, že by neudělením mezinárodní ochrany došlo k porušení zásady *non-refoulement*. Nutno podotknout, že podle sdělení samotného stěžovatele v obci Klimovice nadále bydlí stěžovatelova manželka a jeho nevlastní syn.

[11] K otázce pronásledování stěžovatele ze strany státních orgánů z důvodu jeho přesvědčení (*„svědomí“),* tj. odmítání nástupu k výkonu vojenské služby a účasti na bojových akcích, neboť stěžovatel *„nechce střílet do lidí“*, lze odkázat na rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že

„[o]dmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím.“ Samotné odmítání vojenské služby tedy odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Branná povinnost je totiž sama o sobě zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015 – 30, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 – 43, nebo ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 – 34).

[12] V nyní řešené věci je navíc možné poukázat na skutečnost, že stěžovateli nebyl povolávací rozkaz k výkonu vojenské služby doručen, přičemž je nanejvýš nepravděpodobné, že by byl stěžovatel, kterému byla na Ukrajině v roce 2010 přiznána invalidita III. stupně (*Bechtěrevova nemoc*) a v této souvislosti mu byl vyplácen i invalidní důchod, do armády vůbec povoláván. Z nařízení prezidenta Ukrajiny č. 88/2015 ze dne 17. 2. 2015, ve znění nařízení prezidenta Ukrajiny č. 255/2015 ze dne 7. 5. 2015, totiž jasně vyplývá, že jsou k výkonu základní vojenské služby povoláváni zdravotně způsobilí občané Ukrajiny mužského pohlaví.

[13] Stěžovatel v tomto kontextu namítl, že uvedené nařízení žalovaný předložil až při jednání krajského soudu, čímž stěžovateli neumožnil v rámci správního řízení na takový dokument reagovat. Obecně platí, že správní soud je v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu oprávněn provádět i takové důkazy, které nebyly navrženy v průběhu správního řízení (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 - 89, ze dne 21. 6. 2006, č. j. 1 As 42/2005 - 62, a ze dne 27. 4. 2007, č. j. 4 Azs 176/2006 – 84). Ostatně i sám stěžovatel předložil listinu (lékařskou zprávu), kterou dokládal svůj zdravotní stav, až při jednání před krajským soudem.

[14] Se stěžovatelem lze nicméně souhlasit, že správní orgán je povinen všechny podklady potřebné pro rozhodnutí soustředit v samotném správním řízení a umožnit účastníku se k nim vyjádřit před vydáním správního rozhodnutí tak, aby účastník mohl shromážděné podklady napadat a namítat jejich neúplnost, nevěrohodnost či jiné nedostatky a navrhovat případné doplnění; správní orgán by se pak měl s argumentací účastníka patřičně vypořádat a eventuelně podklady rozhodnutí doplnit. V tomto ohledu se tedy žalovaný dopustil procesního pochybení, neboť okolnosti, za kterých jsou vysíláni vojáci do bojových operací na východě Ukrajiny, byly důležitou, ba dá se říci stěžejní otázkou azylového řízení. Dokument předložený v řízení před krajským soudem měl být již součástí podkladů pro vydání správního rozhodnutí. V daném konkrétním případě však pochybení žalovaného nemělo vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Stěžovatel, podobně jako řada jiných žadatelů o azyl z Ukrajiny, v jejichž věcech Nejvyšší správní soud v nedávné minulosti rozhodoval, se totiž vůbec nenacházel v situaci, kdy by reálně hrozilo jeho zapojení do bojů na východě Ukrajiny. Jak již bylo uvedeno, stěžovatel pochází z regionu zcela mimo oblast konfliktu a jeho zdravotní stav v podstatě vylučoval,

že by jej ukrajinská veřejná moc nasadila do bojů. Posuzování okolností, za nichž by teoreticky mohl být do takových bojů povolán, proto nebylo v dané konkrétní věci třeba.

[15] Pro úplnost přesto Nejvyšší správní soud v souvislosti s výkonem vojenské služby na Ukrajině upozorňuje na svou dřívější judikaturu, kdy např. v usnesení ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 – 34, konstatoval, že *„[p]okud stěžovatel vyjádřil obecný politický nesouhlas s účastí na bojových operacích probíhajících na východě Ukrajiny, je v dané věci třeba upozornit na informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, ve které se uvádí, že „[p]odmínky výkonu základní vojenské služby jsou na Ukrajině standardní. Vojáci základní vojenské služby nejsou povoláváni do zóny ATO (tj. antiteroristické operace), mohou se ale rozhodnout dobrovolně. (...) Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin. (...) Institut alternativní služby byl v minulém roce znovu zaveden. Vojáci základní vojenské služby mohou odmítnout sloužit například z náboženských důvodů a nastoupit na alternativní službu, klasicky je služba vykonávána v nemocnicích. Na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny nesmí voják základní služby sloužit v zóně ATO, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodne. Pro vyslání do zóny ATO musí voják projít tříměsíčním výcvikem a následně je začleněn do týlu. (...) Jak již bylo uvedeno, ve většině případů službu povolávaní nenastoupí, protože se vyhýbají převzetí, což ale není kvalifikováno jako trestný čin a vojenská prokuratura se tím tudíž nezabývá.“ Z citované informace Ministerstva zahraničních věcí tak jasně vyplývá, že případná účast stěžovatele na vojenské operaci probíhající na východě Ukrajiny (tj. antiteroristické operaci) je odvislá od jeho vlastního rozhodnutí, jde v podstatě o dobrovolné rozhodnutí stěžovatele. Nutno zopakovat, že samotná vojenská služba na Ukrajině je hodnocena jako standardní, přičemž navíc existuje i možnost tzv. alternativní služby. S odkazem na tyto skutečnosti, tak nelze v obecném tvrzení stěžovatele týkajícím se odmítání účasti na „politické válce“ na Ukrajině spatřovat konkrétní důvod, který by udělení mezinárodní ochrany jeho osobě odůvodňoval.“*

[16] Co se týče otázky zdravotního stavu stěžovatele, Nejvyšší správní soud opakovaně vyslovil, např. v rozsudku ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005 – 68, nebo ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69, že nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu bez přistoupení dalších okolností nemůže založit důvod pro udělení azylu. V rozsudku ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 – 89, dále uvedl, že nelze vyloučit, aby doplňková ochrana byla udělena žadateli o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí (v citovaném rozsudku se jednalo o HIV/AIDS) i z důvodů nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu, která by ovšem musela dosahovat úrovně označitelné za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Poskytování zdravotní péče na Ukrajině se však této úrovni zdaleka neblíží. Stěžovatel přitom do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 28. 5. 2015 uvedl, že mu na Ukrajině byla v roce 2010 stanovena diagnóza a od té doby pobírá invalidní důchod. Léčbu podstupuje pravidelně v oblastní nemocnici v Užhorodu, kde je mu zdravotní péče poskytována bezplatně. Léky si stěžovatel kupuje sám, avšak na ně dostává od státu sociální příspěvek. Z výše uvedeného tak nelze dovodit, že by na Ukrajině nebyla stěžovateli poskytnuta dostatečná úroveň zdravotní péče.

[17] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k

věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[18] Proto Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[19] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

[20] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 7. 7. 2015, č. j. 29 Az 24/2015 – 14, ustanoven pro řízení před soudem advokát Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Zástupci stěžovatele náleží podle ust. § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, odměna za jeden úkon právní služby (tj. písemné podání soudu ve věci) ve výši 3100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky), celkem tedy 3400 Kč. Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, tj. o 714 Kč. Celková částka odměny tedy činí 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu